

Boleslav Prus:

STRAŽA

"Benedicat te omnipotens Deus," ga je blagoslovljal župnik. Toda ko bi ga imel prekrižati, ga je prijel za ramena in sedel z njim na prag. In tako sta sedela dolgo časa, bedni, plakajoči kmet v objemu krasno oblečenega duhovnika.

"No, pomiri se, bratec... vse bo dobro... Bog ne zapusti svojih otrok..."

Poljubil ga je in mu otrli solze. Polž mu je s krikom drugič padel k nogam.

"Če kar poginem..." je ihtel. "Če kar grem v peklo za svoje grehe, ki me je doletela taka sreča, da ste se me celo vi, gospod župnik, usmili..." Kaj sem jaz vreden tega? Ko bi še sto let živel, ko bi šel po kolenih v sve-to deželo, pa še ne bi tega odslužil..."

Odmaknil se je po kolénih in bil s celom obala pred duhovnikovimi nogami, kakor pred najsvetejšim zakramentom. In dolgo časa je preteklo, predno je mogel župnik kmeta toliko pomiriti, da se je dvignil in oblekel kožuh.

"Pij!" je dejal duhovnik, podavši mu kozarec medice.

"Ko pa ne smem, moj preljubi gospod."

"No, bom pa jaz na tvoje zdravje," in se je dotaknil z ustnicami kozarec.

Polž je prijel medico s tresočimi rokami in zopet pokleknil višji s težavo izpil.

"Kaj, ti tekne?" je vprašal duhovnik čez hip.

"O, dobro! Kaj bo arak (se na vzhodu sploh imenuje žgana, alkoholna pijača)..." je odvrnil kmet že z drugim glasom in poljubil župniku roko. "Dobrih zelišč mora biti precej notri," je dodal.

Na prigovarjanje je pojedel tudi kos mesa s kruhom in izpil še en kozarec medice. To ga je vidno pokrepilo.

"Povej mi, kaj se je s teboj zgodilo," je začel duhovnik. "Saj pomnim, da si bil premožen gospodar."

"Predolgo bi govoril, moj dobrotnik. En sin mi je utonil, drugi je v zaporu, žena je umrla, konja so mi ukradli, zažgali so mi... Vse moje nesreče so se pa začele od onega časa, ko je graščak prodal vas, ko so začeli delati železnico in ko so prišli Nemci. Radi onih prvih železničarjev, ki so po naših poljih postavljali drogove, me je začela sovražiti cela vas. Tudi jih je ščuval Jozel zato, ker so mer-ci kupovali pri meni kure in druge reči. Do danes jih šču-je..."

"Vi pa še vedno hodite k nje-mu po svet," mu je segel v besedo duhovnik.

"Kam naj grem —, prosim gospod župnik? Kmet je nerazumen, žid se pa razume v vsem in dostikrat modro svetuje."

Duhovnik se je zganil. Kmet je, razpaljen od medice pripovedoval dalje:

"Ko ni bilo več graščaka, je odpadel zaslužek v graščini, pa še Nemcem sem moral oddati dva oralna travnika, ki sem ga imel v najemu od graščaka."

"Aaaa..." ga je prekinil župnik. "Kaj ni hotel tebi prodati graščak travnika za sto dvajset rubljev, ki je bil vreden svojih stošestdeset."

"Da, meni."

"Zakaj pa nisi kupil? Nisi mu verjel. Vam se zdi, da gospoda misli samo, kako bi vam škodovala..."

"Kdo jih pozna, kaj mislijo, dobrotnik? Med seboj govore kakor židje, iz človeka pa samo norce brijejo. Saj vem, k o je ob

oni priliki radi travnika začel gospod z gospo in svačkom šale zbijati z menoj, tedaj sem se zaklel, da bi tudi za sto rubljev ne vzel onega travnika. Končno so pravili ljudje takrat, da bodo zemljo delili."

"In ti si verjel?"

"Kako naj se jaz v tem izpoznam, ko gre vse le na goljufijo, čiste resnice pa človek nikoli ne izve. Največ se na to razumejo židje; toda enkrat govorijo tako, drugič drugače, kmet pa verjame to, kar je zanj boljše."

"Hm! pa pri železnici nisi nič zaslužil?"

"Niti groša nisem videl, tako so me odrinili Nemci."

"Kaj nisi mogel priti k meni," se je razjezil župnik. "Saj je vendar ves čas pri meni stanoval nadinženar."

"Oj, prosim gospod, kaj sem to jaz vedel? Sicer si pa tudi ne bi bil upal iti v župnišče."

"Hm! Hm! Kaj so te tudi Nemci dajali?"

"Oj! Oj!" je vzdihnil kmet.

"Odkar so sem prišli, so me naclegovali, da bi jim prodal posestvo. Tako so mi prigovarjali, tako me obdelovali, da sem se čele tedaj udal, ko je poslal Bog ogenj; tedaj sem se z ženo preselil k njim..."

"In si jim prodal?..."

"Bog je obranil in moja ranjica. Vstala je s smrtno postelje, zvlekla mene od njih in tako zaklela, da rajši poginem, kakor da bi prodal. Toda sedaj se bodo maščevali nad menoj..."

"Nič ti ne store."

"Ne oni, ampak stari Hrib. Kajti ko odide Hamer od tod, prevzame Hrib po njem gospodarstvo. On je pa hujiš od Nemca."

"O, to sem dober pastir!" je pomislil duhovnik. "Moje ovce se grizejo med seboj kakor volkovi, Nemci jih mučijo, židje jim svetujejo, jaz pa se vozarim na zabave!..."

"Ostani tukaj, moj dragi," je rekel glasno, "jaz pa stopim v vas."

Vstal je s praga. Polž mu je še enkrat poljubil roko in ga spremil do sani.

"Pelji čez most," se je obrnil župnik k vozniku.

"Čez most?... Kaj ne gremo

tja?" se je čudil voznik, zabuhel, kakor da so ga opikale čebele.

"Poženi, če ti ukažem!" je odvrnil duhovnik nestrpljivo in se vrgel na sedež.

Sani so oddrčale, Polž je ostal sam in oprši se ob plot kakor nekdanj za boljših časov, poslušal pojemaajoče zvončljanje kraguljcev in mislil:

"Kje je dobrotnik izvedel za nas? Menda pred duhovnikom kakor pred Bogom ni nič skrito... Strah božji... Saj ljudje mu gotovo niso naznanili, niti Nemci, niti Sobjeska... Morda Jojna? On je dober žid in usmiljen, celo kravi mi je napojil, toda kje bi se mu bilo ljubilo letati ponoči odtod v župnišče! Sicer pa je on šel v vas. Nekaj nenavadnega, sam gospod župnik je prišel h kmetu, ga nasilil, napojil in še pomiril. O za Boga, kar jezi me, da bi se jaz objemal s tako osebo... Eh! celo cerkvenika si ne bi upal."

Stal je, mislil in šepetal:

"Moralo se je veliko izpremeniti na svetu, ko se tak duhovnik ni sramoval sedeti s kmetom kot brat in celo na pragu pred hlevom. Če bodo morda zopet zemljo delili?... Če bodo



SREDI SNEGA — Čas ni primeren za sedenje na klopici v parku, ko leži vseokrog sneg in pritiska mraz. Mlada muzikantinja se je kljub temu spravila na klopico v Minneapolisu, položila poleg sebe čelo in se zagledala v daljo.



"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

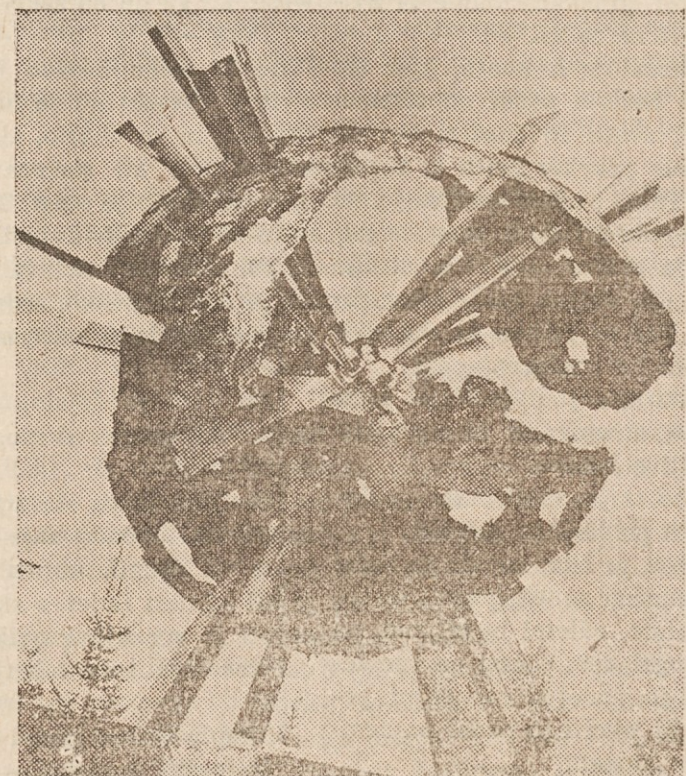
"O moj rešitelj!..." je jecjal kmet.

"Poženi, Pavel, kar more konj teči," je dejal duhovnik k vozniku. Izvlekel je uro iz žepa, in zapazivši, da je tri četrt na deset, je zamrmral:

(Dalje prihodnjič)



PATIO PIAZZ — Cotton in a green and white patchwork print gives lively interpretation to stylish palazzo pants and midriff top. The outfit's by Print Bazaar, division of Country Miss, Inc. Cotton by Concord Fabrics.



OGNJENA ENERGIJA? — Tako je označena tale "umetnina", ki stoji ob vhodu v Jedrski raziskovalni institut v Dimitrogradu na Ruskem.



KRIŽANJE OREŠKOV IN SOJE — S križanjem raznih sorodnih rastlin in rastlinskih vrst je mogoče te izboljšati in dobiti vrste, ki posebno odgovarjajo določenim področjem in ciljem. Na sliki vidimo mlado Kitajko v Heilngkiang pokrajini, ki skuša križati zemeljski orešek s sojo. Kitajci pravijo, da je na ta način mogoče dobiti vrsto soje, ki daje več olja.



ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628